

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în următoarea componență:

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Parfeni Oxana

a judecat recursul în anulare declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 25 ianuarie 2023, de către avocatul Pavliuc Ghenadie, în numele condamnatului

Vieru Roman Xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.08.2020 – 05.07.2022;

Instanța de apel: 04.08.2022 – 25.01.2023;

Instanța de recurs: 15.05.2023 – 20.02.2024.

Asupra recursului în anulare, completul de judecată

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 05 iulie 2022 Vieru Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal la formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 220 (două sute douăzeci) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, inculpatul Vieru Roman Vladislav, la data de 12 iulie 2020, aproximativ la ora 07:10, urmărind scopul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate, a condus automobilul de model „Opel”, cu numărul de înmatriculare xxxxx și în timp ce se deplasa pe str. Gheorghe Asachi intersecție cu str. Docuceaev, mun. Chișinău, a încălcat prevederile punctului 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care prevede: „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”.

Fiind suspectat în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, a fost supus alcooltesterului „Drager”, unde în urma testării, s-a stabilit că, concentrația de alcool în aerul expirat de către Vieru Roman este de 0,47 mg/l, ceea ce conform prevederilor art. 134¹² Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Aceste acțiuni ale lui Vieru Roman au fost încadrate, de către prima instanță, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal – *conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.*

3. Sentința a fost contestată cu recurs de către avocatul Pavliuc Ghenadie, în numele inculpatului Vieru Roman, solicitând admiterea recursului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vieru Roman să fie achitat de învinuirea adusă în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, din lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale, recurentul a invocat că declarațiile martorilor Dumanschi Sergiu și Zavalinschi Ion, ambii angajați ai Poliției, sunt neobiective, deoarece acestea nu coroborează cu nici o altă probă administrată în cauză.

Totodată, tichetul „Drager” a fost întocmit cu încălcarea legislației lui Vieru Roman nefiindu-i explicat modul de utilizare a aparatului „Drager” și nefiindu-i anunțate rezultatele indicate în tichet. Mai mult, tichetul nu conține semnătura lui Vieru Roman, prezentând semne de falsificare.

La fel, potrivit procesului-verbal de înlăturare de la conducerea vehiculului din 12 iulie 2020, în privința lui Vieru Roman, a fost aplicată o măsură preventivă non-privativă de libertate, astfel că era necesar ca ultimului să i se aducă la cunoștință în termen de până la 10 zile ordonanța de punere sub învinuire, însă Vieru Roman a fost pus sub învinuire abia la 01 august 2020.

3.1. În instanța de recurs, apărarea a depus cerere prin care a solicitat aplicarea prevederilor art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal în privința inculpatului, motivând că la momentul examinării cauzei a expirat termenul de prescripție, lipsind cadrul legal de aplicare a pedepsei penale. Noile solicitări au fost confirmate prin înscris autentic de către inculpat (*a se vedea f.d. 15 și 17, vol. II*).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 25 ianuarie 2023 a fost respins ca nefondat recursul și menținută sentința fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs a indicat că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 mai 2022, a fost constatată atitudinea de rea credință a inculpatului, ce s-a manifestat prin neprezentarea la nici una din ședințele fixate de instanța de judecată, în vederea examinării cauzei penale în privința sa, motivele neprezentării nu au fost aduse la cunoștința instanței de judecată, în rezultat, Vieru Roman fiind anunțat în căutare cu aplicarea în privința sa a măsurii preventive – obligarea de a nu părăsi țara pe un termen de 60 (șaizeci) de zile (f.d. 154-157, vol. I), ulterior, fiind intentat dosarul de căutare nr. 2022010171 (f.d. 171, vol. I)

În temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 23 iunie 2022, examinarea cauzei penale a fost dispusă în procedură generală, în lipsa inculpatului, cu intentarea dosarului de căutare nr. 2022010171.

În continuare, instanța de recurs a menționat că prima instanță a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Vieru Roman o încadrare juridică corespunzătoare.

Astfel, fiind audiat în calitate de bănuit, Vieru Roman, a recunoscut integral vina, declarând că, la data de 11 iulie 2020, aproximativ pe la ora 23:00, era la un club de noapte care se află pe str. Gh. Asachi, a stat la club până la ora 02:00, acolo a servit câteva băuturi alcoolice, după care pe la orele 02:00, a ieșit din clubul de noapte și a plecat la prieteni ca să se odihnească care, la fel, se afla vizavi de clubul de noapte. Pe la orele 07:00, data de 12 iulie 2020, s-a dus să i-a automobilul de la parcare din fața clubului și să o parcheze în fața blocului locativ unde locuiesc prietenii săi unde și s-a odihnit. În acest moment a fost stopat de către angajații poliției la care a fost documentat

și a suflat în aparatul „Drager” la care s-a constatat 0.47 mg/l. Se căiește sincer de cele săvârșite (f.d. 35, vol. I).

Fiind audiat în calitate de învinuit, Vieru Roman, a menționat că, vina în comiterea infracțiunii o recunoaște integral și sincer se căiește de cele comise. Menține în totalitate declarațiile date ca bănuit (f.d. 46, vol. I).

Pe lângă declarațiile incriminatoare ale inculpatului, vinovăția acestuia și-a găsit confirmare prin declarațiile martorului Dumanschi Sergiu (f.d. 180-181, vol. I), declarațiile martorului Zavalinschi Ion (f.d. 178-179, vol. I), scrisoarea de expediere a materialului înregistrat în Registrul R-2 cu nr. 3113 (f.d. 4, vol. I), informația din 12 iulie 2020 (f.d. 7, vol. I), raportul privind înregistrarea contravenției din 12 iulie 2020 (f.d. 8, vol. I), procesul-verbal de înlăturare de la conducerea vehiculului din 12 iulie 2020 (f.d. 9, vol. I), certificatul nr. 34/17-7336 din 24 decembrie 2019 (f.d. 10, vol. I), procesul-verbal cu privire la contravenție din 12 iulie 2020 (f.d. 11, vol. I), buletinul de verificare metrologică nr. 3.5.49-1725 din 10 decembrie 2019 (f.d. 12, vol. I), procesul-verbal privind constatarea faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică din 12 iulie 2020 (f.d. 13, vol. I), procesul-verbal privind consemnarea celor constatate (f.d. 14, vol. I), procesul-verbal de ridicare din 28 iulie 2020 (f.d. 18, 20-21, vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 28 iulie 2020 (f.d. 19, vol. I), procesul-verbal de examinare a obiectului din 23 iulie 2020 (f.d. 22-24, vol. I).

Potrivit textului de recurs formulat de către avocat, rezultă că partea apărării pledează pentru pronunțarea unei sentințe de achitare, însă acestea nu și-au găsit confirmare, fiind prezentate suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, care demonstrează pe deplin vinovăția lui Vieru Roman.

Cu referire la elementele constitutive ale componentei de infracțiune incriminată inculpatului, instanța de recurs a reținut că, obiectul juridic special al componentei de infracțiune prevăzute la art. 264¹ alin. (1) Cod penal îl formează relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, sub aspectul interdicției conducerii mijloacelor de transport în stare de ebrietate de oricare natură.

Potrivit lit. a) pct. 14 din Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, conducătorului de vehicul îi este interzis, printre altele, să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției.

Concomitent, art. 18 al Legii privind siguranța traficului rutier stabilește că, pentru a conduce autovehiculul pe drumurile publice, conducătorul trebuie să fie apt din punct de vedere psihofiziologic.

Cu privire la latura obiectivă a componentei de infracțiune prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, instanța de recurs a arătat că, aceasta se exprimă în fapta prejudiciabilă de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare.

Așadar, fapta prejudiciabilă constă în conducerea mijlocului de transport în condiții ilicite.

În conformitate cu art. 134¹² alin. (1) și alin. (3) Cod penal, prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului, survenită în urma consumului de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu

efecte similare. Concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,47 mg/l - constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Deci, pentru întregirea faptei prejudiciabile prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal este necesar ca, în timpul conducerii mijlocului de transport, făptuitorul să se afle în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare.

În prezenta cauză, caracterul ilicit constă în încălcarea obligației de către inculpat, în calitate de conducător a unui mijloc de transport, de a evita starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal se caracterizează prin intenție directă, care presupune că făptuitorul a conștientizat că conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

În prezenta cauză penală, instanța de recurs a constatat că, inculpatul s-a urcat la volanul automobilului, fiind într-o stare alcoolică cu grad avansat, fapt care presupune că acesta a conștientizat acțiunile sale și a dorit producerea urmărilor prejudiciabile.

Totodată, Vieru Roman a recunoscut integral vina la urmărirea penală, prin urmare, afirmația apărării că inculpatul nu ar fi semnat vreun act la etapa constatării faptei, iar semnătura aplicată pe tichetul „Drager Alcotest 7510” ar fi una falsă, este în contradicție cu probele anexate la materialele dosarului și declarațiile martorilor, audiați în ședința de judecată.

Mai mult, tichetul „Drager Alcotest 7510” a fost recunoscut în calitate de mijloc material de probă prin ordonanța din 23 iulie 2020 (f.d. 22-24), care a fost desigilat și cercetat doar în ședința de judecată la etapa cercetării probelor materiale, în prezența tuturor participanților, iar careva demers, privind numirea unei expertize ce ar confirma semnătura falsă din aceasta, nu a fost solicitată de către avocat.

Concomitent, fiind vizualizată și înregistrarea video ce atestă momentul testării alcoolscop ce a inculpatului, instanța de recurs a apreciat critic poziția avocatului la acest capitol.

Subiect al componenței de infracțiune prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal este persoana fizică responsabilă care, la momentul săvârșirii infracțiunii, avea împlinită vârsta de 16 ani. Concomitent, subiectul trebuie să aibă calitatea specială de persoană care conduce mijlocul de transport.

În prezenta cauză, instanța de recurs a constatat că, inculpatul întrunește semnele subiectului infracțiunii, la momentul comiterii infracțiunii, inculpatul având împlinită vârsta răspunderii penale și întrunea calitatea specială de conducător al unui mijloc de transport, fapt ce atestă Extrasul din Registrul de Stat al Populației și Extrasul din Baza de date Web Acces, potrivit căroră, Vieru Roman a împlinit vârsta răspunderii penale, la fel se atesta faptul că, a deținut permis de conducere eliberat la 29 aprilie 2015 (f.d. 26 și 27, vol. I).

De asemenea, potrivit prevederilor art. 279 alin. (1) Cod de procedură penală, măsurile procesuale de constrângere sunt pasibile de realizare doar după pornirea urmăririi penale, dacă legea nu prevede altfel.

În sensul norme juridice pre citate rezidă că, înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport de către agentul constatator se efectuează numai după pornirea urmăririi penale.

Așadar, potrivit prevederilor Codului de procedură penală, se face o distincție între etapa pornirii procesului penal și etapa pornirii urmăririi penale, ambele având particularități proprii.

În conformitate cu art. 1 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni.

Art. 274 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. art. 262 și 273 Cod de procedură penală dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informând despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.

Deci, toate acțiunile procesuale care se desfășoară la etapa premergătoare urmăririi penale au un caracter concentrat asupra scopului de a stabili și confirma existența bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și este circumscrisă termenului de 30 de zile de la momentul sesizării sau autosesizării organului de urmărire penală sau a procurorului.

Pornind de la natura scopului acțiunilor la etapa premergătoare urmăririi penale, acestea se rezumă la constatarea faptei infracționale (*in rem*), însă nu și la formularea unei învinuiri în privința persoanei (*in personam*).

La caz, urmărirea penală a fost dispusă pe 21 iulie 2020 (f.d. 1, vol. I), iar Vieru Roman a fost înlăturat de la conducerea vehiculului pe 12 iulie 2020 (f.d. 9, vol. I) ceea ce nu poate fi interpretat despre aplicarea măsurii de constrângere în sensul prevederilor art. art. 175 alin. (3), lit. b¹) și 182¹ Cod de procedură penală, deoarece contravine prevederilor art. 279 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, în vederea fundamentării acestei concluzii este de menționat că, potrivit construcției logico-juridice a normelor procesului penal, Vieru Roman nu putea fi recunoscut în calitate de bănuț potrivit prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, înainte de a fi dispusă începerea urmăririi penale.

De altfel, se impune de a fi precizat că, în acord cu art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, actul procedural de recunoaștere în calitate de bănuț poate fi doar ordonanța sau încheierea de aplicare a măsurii preventive, iar în corelație cu Codul de procedură penală, asemenea acte pot fi emise doar de către organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Sub aspectul celor indicate, s-a notat că, prerogativele organului de constatare specificate la art. 273 Cod de procedură penală nu-l împuternicesc de a emite ordonanțe în sfera aplicării măsurilor preventive.

Mai mult, potrivit procesului-verbal de înlăturarea de la conducerea vehiculului, agentul constatatator a făcut trimitere la prevederile art. art. 431, 432, 438 alin. (1), lit. a), b), 439 Cod Contravențional (f.d. 9, vol. I).

Deci, la înlăturarea lui Vieru Roman de la conducerea vehiculului, agentul constatatator s-a condus de prevederile capitolului V din Codul contravențional și nu de reglementările de la art. art. 175 alin. (3), lit. b¹) și art. 182¹ Cod de procedură penală, după cum invocă partea apărării.

Având în vedere aceste considerente, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 24 iulie 2020 a fost dispusă în termeni legali, fiind aplicată în interesul lui Vieru Roman pentru apărarea acestuia, dobândind drepturi suplimentare reglementate de art. 64 Cod de procedură penală (*să știe de ce este bănuț, să fie audiat în prezența apărătorului, să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală ș.a.*).

În ceea ce privește solicitarea privind liberarea inculpatului de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, instanța de recurs a remarcat faptul că, deși fapta incriminată inculpatului a avut loc la 12 iulie 2020, conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, pe întreg teritoriul Republicii Moldova s-a declarat stare de urgență până la data de 15 mai 2020.

Potrivit anexei dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de urgență. În cauzele în care nu se efectuează acte de urmărire penală sau procesul penal este suspendat potrivit prezentei hotărâri, prescripția răspunderii penale se suspendă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 mai 2022 în privința inculpatului Vieru Roman au fost intentate investigații de căutare cu aplicarea măsurii preventive sub formă de obligație de a nu părăsi țara pe un termen de 60 de zile, iar potrivit înștiințării Inspectoratului de Poliție Centru din 21 iunie 2022, în privința inculpatului a fost pornit dosar de căutare nr. 2022010171 (f.d. 154-157; 171, vol. I).

Conform Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, pe întreg teritoriul Republicii Moldova s-a declarat stare de urgență pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.3.2 a dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022, cauzele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de urgență, cu excepția celor de la pct. 5.3.1. lit. c), precum și a următoarelor cauzei: a) cele privind infracțiunile flagrante; b) cele în care au fost dispuse măsuri preventive; c) cele care cuprind cereri privind măsurile asiguratorii; d) cele privind cooperarea judiciară internațională în materie penală; e) cele care cuprind măsuri de protecție a victimelor și a martorilor; f) cele privind aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical; g) cele privind infracțiuni contra păcii și securității omenirii, infracțiunile de război; h) cele privind infracțiuni contra securității naționale, cele privind acte de terorism sau de spălare a banilor.

Conform pct. 1 al dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, se exclud măsurile specifice în domeniul justiției și se abrogă punctul 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) și alin. (5) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare și curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării.

Respectiv perioadele 17 martie – 15 mai 2020; 24 februarie 2022 – 04 aprilie 2022; 21 iunie 2022 – 05 iulie 2022, 05 iulie 2022 – 25 ianuarie 2023 nu pot fi incluse în termenul general de prescripție a tragerii la răspundere penală, deoarece inculpatul Vieru Roman s-a sustras de la instanța de judecată, urmărind scopul liberării de răspundere penală în baza expirării termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală, cât și survenind stările de urgență pe teritoriul țării.

5. Împotriva deciziei recurs în anulare declară avocatul Pavliuc Ghenadie, în numele condamnatului Vieru Roman, care invocând prezența viciului fundamentale, prin prisma expirării termenului de prescripție a tragerii la răspundere penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 25 ianuarie 2023, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vieru Roman să fie liberat de răspunderea penală în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal ori să fie dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de recurs.

În motivarea cererii de recurs în anulare apărarea indică la motivele și temeiurile susținute în cererea depună la instanța de recurs (*a se vedea f.d. 17, vol. II*).

6. Referință depune procurorul, pledând pentru respingerea recursului în anulare ca inadmisibil.

7. Judecând cererea de recurs în anulare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că aceasta urmează a fi admisă, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de recurs, din următoarele considerente.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că cererea de recurs în anulare a fost depusă la 03 mai 2023.

Prin art. IV pct. 15 din Legea nr. 246, adoptată la 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) a fost abrogată Secțiunea 1 „Recursul în anulare”, din Capitolul V, Titlu II, Partea Specială, Cod de procedură penală.

Potrivit art. XI alin. (3¹) din Legea nr. 246, adoptată la 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) modificată prin Legea nr. 286, adoptată la 05 octombrie 2023, în vigoare din 28 noiembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

Așadar, cauza penală privindu-l pe Vieru Roman se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală până la intrarea în vigoare a Legea nr. 246, adoptată la 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) modificată prin Legea nr. 286, adoptată la 05 octombrie 2023, în vigoare din 28 noiembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție).

De continuare, completul de judecată constată că titularul recursului în anulare s-a conformat prevederilor art. 454 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

Potrivit art. 453 Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

În conformitate cu prevederile art. art. 6 pct. 44), 452 alin. (1) și 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către apărător, în numele condamnatului, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului.

Tot aici, completul de judecată consideră necesar de a face trimitere și la prevederile art. 6 § 1, 3 lit. b) și c) CoEDO, potrivit cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Orice acuzat are, în special, dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el.

Completul de judecată notează că, drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea pronunțată poate fi considerată încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO și reglementate de legislația națională prin lege procesuală sau prin lege materială.

La caz, apărătorul-recurent invocă greșita soluționarea a chestiunii privind intervenirea terenului de prescripție.

Așadar, obiect de judecare a instanței de recurs în anulare o reprezintă doar această chestiune și doar în limita acesteia, completul de judecată se expune.

Verificând argumentele invocate în conținutul recursului în anulare în raport cu materialele cauzei, completul de judecată constată că, la examinarea cauzei în ordine de recurs, instanța de judecată a comis erori de drept, manifestate prin ignorarea jurisprudenței CtEDO, a practicii judiciare unitare, precum și prevederilor legale care vor fi menționate în motivarea acestei soluții ce urmează a fi expusă.

Recapitulând esența cauzei penale deduse judecării, completul de judecată notează că, prin sentință, Vieru Roman a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin .(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Fiind investită cu judecarea cauzei în procedura recursului declarat împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, menținând sentința de condamnare, instanța de recurs a respins ca nefondate alegațiile apărătorului-recurent cu referire la intervenirea termenului de prescripției a tragerii la răspundere penale, deoarece acesta a fost suspendat prin acțiunile inculpatului de a se sustrage de la instanța de judecată (încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 mai 2022 și intentarea dosarului de căutare nr. 2022010171 (*a se vedea f.d. 154-157 și 171, vol. I*)) cât și prin survenirea stării de urgență pe teritoriul țării (Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022 și dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022).

Respectiv perioadele 17 martie – 15 mai 2020; 24 februarie 2022 – 04 aprilie 2022; 21 iunie 2022 – 05 iulie 2022, 05 iulie 2022 – 25 ianuarie 2023 nu pot fi incluse în termenul general de prescripție a tragerii la răspundere penală.

Completul de judecată nu poate reține cele indicate de către instanța de recurs și menționează că CtEDO, cu diverse ocazii în constatările sale, a reiterat că dreptul la un proces echitabil, în modul garantat de art. 6 § 1 din CoEDO, include dreptul părților la proces de a prezenta orice observații pe care le consideră relevante pentru cauza lor.

Scopul Convenției este de a garanta nu drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi practice și eficiente. Acest drept poate fi considerat efectiv doar dacă observațiile sunt „audiate”, *id est* luate în considerare în mod corespunzător de către instanță. Cu alte cuvinte, efectul art. 6 este, printre altele, să oblige „instanța” să efectueze o examinare corespunzătoare a observațiilor, a comentariilor și a probelor prezentate de către părți, fără a prejudicia aprecierea sa cu privire la relevanța acestora (*a se vedea hotărârea Dan versus R. Moldova (nr. 2) din 10 noiembrie 2020, § 47*).

La caz, Vieru Roman a săvârșit infracțiunea la **12 iulie 2020**, dată la care Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 și dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nu produceau efecte juridice.

Totodată, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022 a fost declarată stare de urgență pentru o perioadă de 60 de zile, dar aceasta nu conține măsuri specifice în domeniul justiției. Acestea au fost introduse prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022, fiind decretat că termenele de prescripție a răspunderii penale și de executare a sancțiunii penale se suspendă, cu excepția cauzelor indicate la pct. 5.3.1. și 5.3.2, care au fost excluse începând cu 04 aprilie 2022 prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022.

Prin urmare, statuarea instanței de recurs că „*perioadele: 17 martie – 15 mai 2020; 24 februarie 2022 – 04 aprilie 2022; 21 iunie 2022 – 05 iulie 2022, 05 iulie 2022 – 25 ianuarie 2023, nu pot fi incluse în termenul general de prescripție a tragerii la răspundere penală*” (*a se vedea pct. 5.6. a deciziei recurate*), este una eronată or, perioada 17 martie – 15 mai 2020 este anterioară datei săvârșirii infracțiunii, iar, reieșind din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022 cât și din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 02 martie 2022 coroborată cu dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, termenele de prescripție a răspunderii penale și de executare a sancțiunii penale au fost suspendate doar pe perioada 02 martie 2022 – 04 aprilie 2022.

În continuare, cât privește suspendarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prin acțiunile inculpatului de a se sustrage de la instanța de judecată, completul de judecată reține că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 mai 2022 în privința lui Vieru Roman au fost intentate investigații de căutare cu aplicarea măsurii preventive sub formă de obligație de a nu părăsi țara pe un termen de 60 de zile (*a se vedea f.d. 154-157, vol. I*).

Potrivit înștiințării Inspectoratului de Poliție Centru din 21 iunie 2022, în privința lui Vieru Roman a fost pornit dosar de căutare nr. 2022010171 la 07 iunie 2022 (*a se vedea f.d. 171, vol. I*).

Prin scrisoarea nr. 34/20/112254 din 09 august 2022, Inspectoratul de Poliție Centru comunică instanței de recurs că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 mai 2022 a fost adusă la cunoștință celui vizat la 08 august 2022 (*a se vedea f.d. 3, vol. II*), dată la care dosarul de căutare a fost clasat (*a se vedea f.d. 65, vol. II*).

Așadar, calculul suspendării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală în cauza penală privind-l pe Vieru Roman este unul eronat, instanța de recurs derogând de la obligația de a-și motiva hotărârea, aceasta neconținând un răspuns detaliat asupra argumentului important pentru rezultatul procesului – intervenirea

termenului de prescripție de tragere la răspundere penală la data adoptării soluției pe caz.

Pe cale de consecință, având în vedere împrejurările enunțate și încălcările nominalizate ale normelor procesual-penale, comise de instanța de recurs, se constată că în speță a fost încălcat dreptul condamnatului Vieru Roman la un proces echitabil, garantat de art.6 CoEDO, fapt ce constituie un viciu fundamental care a afectat hotărârea contestată, adică reprezintă eroare judiciară ce permite redeschiderea procesului penal în privința acestuia.

Completul de judecată accentuează că nici o persoană, nu poate fi pedepsită, în cazul că a intervenit o normă legală care înlătură aplicării unei pedepse penale, or nu există pedeapsă fără Lege.

Astfel, completul de judecată admite recursul în anulare, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de recurs, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs în anulare.

La rejudecarea cauzei, instanța de recurs urmează să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și cu respectarea prevederilor art. 436 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) și art. 447-449 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală

d e c i d e:

Admite recursul în anulare declarat de avocatul Pavliuc Ghenadie, în numele condamnatului Vieru Roman, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 25 ianuarie 2023, în cauza penală privindu-l pe **Vieru Roman XXXXXX** și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Parfeni Oxana